

การวิเคราะห์การอ้างอิงที่ปรากฏในบทความในวารสารทางสังคมศาสตร์

นางสาวพรพรรณ เลาลักษณ์เลิศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-559-1

010751

I16599470

A CITATION ANALYSIS OF THE ARTICLES
IN SOCIAL SCIENCE JOURNALS

Miss Pornpan Laolugsanalerd

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์การอ้างอิงที่ปรากฏในบทความในวารสารทาง
สังคมศาสตร์

โดย

นางสาวพรพรรณ เลาลักษณ์เลิศ

ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. นวนิตย์ อินทรามะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ มุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาวดี ลิ้มสนธิ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศจี จันทวิมล)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นวนิตย์ อินทรามะ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์การอ้างอิงที่ปรากฏในบทความในวารสารทางสังคมศาสตร์
ชื่อนิสิต	นางสาวพรพรรณ เลาลักษณ์เลิศ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.นวนิตย์ อินทรามะ
ภาควิชา	บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา	2527

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักที่จะศึกษาถึงประเภท ขอบเขต เนื้อหาวิชา อายุ ภาษา และประเทศผู้ผลิตเอกสาร ตลอดจนศึกษารายชื่อวารสารที่ได้รับการอ้างอิงสูงสุดจากบทความวารสารจำนวน 170 บทความ ที่มีขอบเขตเนื้อหาทางรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา จิตวิทยาสังคม และมานุษยวิทยา ทั้งนี้โดยจะวิเคราะห์การอ้างอิงที่ปรากฏในเชิงอรรถจำนวน 2,365 รายการ ของวารสารทางสังคมศาสตร์ที่พิมพ์เผยแพร่โดยมหาวิทยาลัยสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย วารสารดังกล่าวได้แก่ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วารสารธรรมศาสตร์ วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ วารสารรามคำแหง วารสารสังคมศาสตร์ และวารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ที่พิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2524 - พ.ศ. 2526 รวม 3 ปี จำนวน 52 ฉบับ ผลการวิจัยนำเสนอเป็นคำร้อยละ สามารถสรุปได้ดังนี้

หนังสือและวารสารเป็นเอกสารที่ผู้เขียนบทความทางสังคมศาสตร์อ้างอิงมากที่สุด ร้อยละ 49.89 และร้อยละ 22.28 ตามลำดับ ขอบเขตเนื้อหาของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงเกี่ยวข้องกับทางรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยา เป็นหลัก ในการวิเคราะห์เอกสารที่ได้รับการอ้างอิง สรุปได้ว่า ผู้เขียนบทความทางสังคมศาสตร์นิยมอ้างอิงเอกสารใหม่ ๆ ที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี และ 10 ปี สำหรับภาษาของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิง ปรากฏว่า เอกสารภาษาอังกฤษได้รับการอ้างอิงร้อยละ 60.00 เอกสารภาษาไทยได้รับการอ้างอิง

ร้อยละ ๓๘.๐๑ และเอกสารภาษาอื่น ๆ ได้รับการอ้างอิงร้อยละ ๑.๙๙ โดยเอกสารที่ได้รับ
รับการอ้างอิงร้อยละ ๔๔.๘๒ เป็นเอกสารที่พิมพ์ในประเทศไทย และร้อยละ ๓๓.๖๖ เป็น
เอกสารที่พิมพ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

จากการวิเคราะห์การอ้างอิงวารสารภาษาไทยจำนวน ๒๒๓ รายการ พบว่า วารสาร
พัฒนบริหารศาสตร์เป็นวารสารที่ได้รับการอ้างอิงสูงสุด และจากการอ้างอิงวารสารภาษาอังกฤษ
จำนวน ๓๐๔ รายการ พบว่า Public Administration Review เป็นวารสารที่ได้รับการ
อ้างอิงสูงสุด วารสารทั้งสองรายการดังกล่าวมีเนื้อหาเน้นทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตเฉพาะการวิเคราะห์การอ้างอิงจากบทความวารสาร
ที่มีขอบเขตเนื้อหาทางรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา จิตวิทยาสังคม และมานุษยวิทยา
รวมกัน ดังนั้นควรมีการวิเคราะห์การอ้างอิงวรรณกรรมแต่ละสาขาของสาขาสังคมศาสตร์
เพื่อศึกษาการขยายตัวและโครงสร้างวรรณกรรมในสาขานั้น แม้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะแสดง
ถึงการใช้ออกสารโดยประมาณของผู้เขียนบทความเพียงกลุ่มเดียว แต่บรรณาธิการห้องสมุดในสาขา
สังคมศาสตร์สามารถนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาทรัพยากรและบริการของ
ห้องสมุด สำหรับแนวทางการวิจัยในอนาคต ควรให้ความสนใจในการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ
ระหว่างการวิเคราะห์การอ้างอิงกับการศึกษาการใช้ห้องสมุดโดยตรง และการวิเคราะห์โดย
ใช้หน่วยวิเคราะห์ในรูปอื่น เช่น หนังสือเล่ม วิทยานิพนธ์ เป็นต้น เพราะจะช่วยให้การวิจัย
เกี่ยวกับการวิเคราะห์การอ้างอิงเที่ยงตรงและมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A Citation Analysis of the Articles in Social
 Science Journals

Name Miss Pornpan Laolugsanalerd

Thesis Advisor Associate Professor Navanitaya Intrama Ph.D.

Department Library Science

Academic Year 1984

ABSTRACT

The main purpose of this study is to determine the form, subject, time span, language, country of publications, and the type of cited documents. This study also aims at identifying the most cited journals from the 170 articles in five sub-subjects of social sciences: political science, economics, sociology, social psychology, and anthropology. The footnotes used in this citation analysis are totally of 2,365. This total comes from 52 social science journals published by Thai universities under The Office of Universities Affairs. They are Humanities and Social Science Journal, Thammasat University Journal, Thai Journal of Development Administration, Ramkhamhaeng University Journal, Journal of Social Science, Social Sciences Journal, Journal of Social Sciences and Humanities. These journals were published between 1981-1983. The results which are analysed and presented in percentage can be summarized as follows:

It is found that books and journals of social sciences are the most cited forms as it is shown by 49.89 and 22.28 percent. of the total citations. The citations are mostly related to the

literature of political science, economics, and sociology. Concerning the date of cited documents, it is shown that the authors tended to cite the recent literature published within the past 5 and 10 years. In terms of language, the English documents makes up about 60.00 percent of the total citations. The Thai documents account for about 38.01 percent, and 1.99 percent cite other languages. The cited documents of 44.82 percent are published in Thailand and 33.66 percent in the United States.

The most cited Thai journal of 223 journal citations is Thai Journal of Development Administration, where as Public Administration Review is mostly cited among other 304 English journals. The scope of the two journals are mostly of the political science.

Since this study was conducted in the field of social science in only five sub-areas, and other studies of citation analysis should be in specifically in each subject of the social science in order to clarify the growth and structure of social science literature. Although the findings of this study represent the characteristics of the literature presumably used by one specific group of social science authors in five sub-subjects, but they can be implemented to the library development. Besides, the comparative study of the citation analysis and the actual library use, along with using other types of sources publications, i.e. monographs, theses, should receive further consideration. These studies will likely point out the effective and valid method of citation analysis.

กิตติกรรมประกาศ

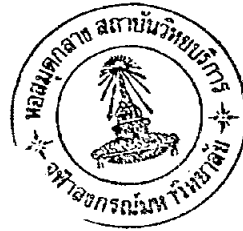
ในการวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้ากราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. นวณิตย์ อินทรามะ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สืบสนธิ์ และอาจารย์ณฤมล ปราชญ์โยธิน แห่งคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอบคุณเพื่อน ๆ และน้อง ๆ บรรณาธิการทุกคนที่เป็นห่วงให้กำลังใจ และคอยให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ และน้อง ที่ให้ความสะดวกและช่วยเหลือด้วยความเต็มใจตลอดมา

พรพรรณ เลาลักษณ์เลิศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมุติฐานของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
2. ขอบเขตเนื้อหาของสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง...	7
ขอบเขตของสังคมศาสตร์	8
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	19
งานวิจัยในต่างประเทศ	19
งานวิจัยในประเทศไทย	24
3. วิธีดำเนินการวิจัย	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
การสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล	31

บทที่	หน้า
การสร้าง เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์	33
การบันทึกข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์	38
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอ เสนอแนะ	94
สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	94
ข้อจำกัดในการวิจัย	101
ขอ เสนอแนะการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ	102
ขอ เสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	103
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก ก	114
ข	129
ประวัติผู้เขียน	132

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนวารสารที่นำมาวิเคราะห์	29
2. จำนวนบทความจำแนกตามวารสารสาขาสังคมศาสตร์	41
3. จำนวนการอ้างอิงที่ปรากฏในบทความจำแนกตามเนื้อหาของบทความ	43
4. จำนวนการอ้างอิงจำแนกตามประเภทของเอกสาร	45
5. การอ้างอิงเอกสารประเภทต่าง ๆ จำแนกตามขอบเขตเนื้อหาของบทความ	49
6. การอ้างอิงเอกสารในสาขาวิชาสังคมศาสตร์และสาขาอื่น ๆ จำแนกตามขอบเขตเนื้อหาของบทความ	52
7. อายุของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงจำแนกตามขอบเขตเนื้อหาของบทความ	55
8. การอ้างอิงเอกสารภาษาไทย อังกฤษ และอื่น ๆ จำแนกตามขอบเขตของบทความ	57
9. การอ้างอิงเอกสารที่พิมพ์ในประเทศต่าง ๆ จำแนกตามขอบเขตเนื้อหาของบทความ	60
10. รายชื่อวารสารภาษาไทยที่ได้รับการอ้างอิง	62
11. รายชื่อวารสารภาษาไทยจำแนกตามขอบเขตเนื้อหาของบทความ	68
12. รายชื่อวารสารภาษาต่างประเทศที่ได้รับการอ้างอิง	73
13. รายชื่อวารสารภาษาต่างประเทศจำแนกตามขอบเขตเนื้อหาของบทความ ..	84